ଚିନ୍ନାମାଲ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟ 4 ଜଣ

ବନାମ

ପି. ଅରୁମୁଘମ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

ଜାନୁଆରୀ 17,1990

[କେ. ଜଗନ୍ନାଥ ଶେଟ୍ଟୀ ଏବଂ ଟି. କେ. ଥୋମେନ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଦେୱାନୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା ଧାରା 144 ଏବଂ ଆଦେଶ 21 ନିୟମ 89-91: ଅଦାଲତ ନିଲାମ ବିକ୍ରୟକୁ ବାତିଲ କରି - ସମ୍ପତ୍ତି କ୍ରୟ କରୁଥିବା ଡିକ୍ରିଧାରୀ ଏବଂ ଡିକ୍ରୀରେ ପକ୍ଷ ନଥିବା ନିଲାମ କ୍ରେତା - ଏହାର ଅଧିକାର ଏବଂ ଦାୟିତ୍ୱ

ଉତ୍ତରଦାତା 1 ମୂଳ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଏକ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ପତ୍ର ଆଧାରରେ ଏକ ଅର୍ଥ ଡିକ୍ରି ହାସଲ କରିଥିଲେ, ଯାହାଙ୍କୁ ଏକ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ପତ୍ର ଆଧାରରେ ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇଛି । ଅପିଲକାରୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ରେ ଅପିଲ କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ ଡିକ୍ରି ସ୍ଥଗିତ ରଖିପାରିନଥିଲେ କାରଣ ସେ ଡିକ୍ରି ସମ୍ବନ୍ଧି ରାଶି ପାଇଁ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ହୋଇଥିଲେ । ଅପିଲ ବିଚାରଧୀନତା ସତ୍ତ୍ୱେ ଡିକ୍ରି ନିଷ୍ପାଦନ କରାଯାଇଥିଲା, ଏବଂ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତିର ଦୁଇଟି ଅଂଶ ଅଦାଲତ ବିକ୍ରୟରେ ଉତ୍ତରଦାତା 2 ଦ୍ୱାରା କିଣିଥିଲେ । ପରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଅପିଲକୁ ଯୋଗ୍ୟତା ଆଧାରରେ ମଞ୍ଜୁର କରିଥିଲେ ଏବଂ ଡିକ୍ରିକୁ ବାତିଲ କରିଦେଇଥିଲେ ।

ଏହା ପରେ, ଅପିଲକାରୀ ଏହି ଆଧାରରେ ଅଦାଲତ ବିକ୍ରୟକୁ ରଦ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ ନିଷ୍ପାଦନ ଅଦାଲତକୁ ଯାଇଥିଲେ ଯେ (1) ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନିୟମିତତା ଦ୍ୱାରା ବିକ୍ରୟ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ସମ୍ପତ୍ତି ଜାଣିଶୁଣି କମ୍ ମୂଲ୍ୟରେ ବିକ୍ରି କରାଯାଇଥିଲା; (2) ବିକ୍ରୟ ଡିକ୍ରିଧାରୀ ଏବଂ ନିଲାମ କ୍ରେତାଙ୍କ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ମଧ୍ୟରେ ମିଳିତ ଥିଲା; ଦ୍ୱିତୀୟଟି, ପୂର୍ବତନଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧି ହୋଇଥିବାରୁ, କେବଳ ଜଣେ ନାମମାତ୍ର ଋଣଦାତା ଥିଲେ; ଏବଂ (3) ଯେହେତୁ ଡିକ୍ରି ବିପରୀତ ହୋଇଛି, ବିକ୍ରୟକୁ ରଦ୍ଦ କରାଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟାର୍ପଣ ଡିକ୍ରି ଦିଆଯିବା ଉଚିତ । ନିଷ୍ପାଦନ ଅଦାଲତ ଏହି ଯୁକ୍ତିଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ରାୟ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ପରବର୍ତ୍ତୀ

ସମୟରେ ଡିକ୍ରିର ରଦ୍ଦ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ କାରଣ ନିଲାମ କ୍ରେତାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ବିକ୍ରୟ ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଛି ଯିଏ ମକଦ୍ଦମା ପାଇଁ ଅପରିଚିତ ଥିଲେ । ତେବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ବିଦ୍ୱାନ ଏକକ ବିଚାରପତି ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଅପିଲକୁ ମଞ୍ଜୁର କରିଥିଲେ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ମଧ୍ୟରେ କହିଥିଲେ ଯେ (a) ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନିୟମିତତା ଦ୍ୱାରା ବିକ୍ରୟ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇଥିଲା ଯାହାର ଫଳସ୍ୱରୂପ କମ୍ ମୂଲ୍ୟ ମିଳୁଥିଲା; ଏବଂ (b) ଡିକ୍ରିଧାରୀ ଏବଂ ନିଲାମ କ୍ରେତା ଘନିଷ୍ଠ ସମ୍ପର୍କୀୟ ଥିଲେ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ଷଡଯନ୍ତ୍ରମୂଳକ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଅପିଲ ଉପରେ, ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠ ବିଦ୍ୱାନ ଏକକ ବିଚାରପତିଙ୍କ ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଓଲଟା କରିଦେଇଥିଲା ।

ଅପିଲକୁ ମଞ୍ଜୁର ଦେଇ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ,

ନିର୍ଣ୍ଣୟ କଲେ :(1) ଡିକ୍ରିଧାରୀ ଯିଏ ନିଜ ଡିକ୍ରି ନିଷ୍ପାଦନ କରିବା ସମୟରେ ସମ୍ପତ୍ତି କ୍ରୟ କରନ୍ତି ଯାହା ପରେ ସଂଶୋଧିତ କିମ୍ବା ବିପରୀତ ହୋଇଥାଏ, ଏବଂ ଜଣେ ନିଲାମ କ୍ରେତା ଯିଏ ଡିକ୍ରୀରେ ପକ୍ଷ ନୁହଁନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ପାର୍ଥକ୍ୟ ବଜାୟ ରଖାଯାଏ ।

(2) ଯେଉଁଠାରେ କ୍ରେତା ଜଣେ ଡିକ୍ରିଧାରୀ, ସେ କ୍ଷତିପୂରଣ ମାଧ୍ୟମରେ ଡିକ୍ରିଋଣୀଙ୍କୁ ସମ୍ପତ୍ତି ପୁନରୁଦ୍ଧାର କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ, କିନ୍ତୁ ଜଣେ ଅପରିଚିତ ନିଲାମ କ୍ରେତା ନୁହେଁ । ପରବର୍ତ୍ତୀଟି ପ୍ରଭାବିତ ନଥାଏ ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଡିକ୍ରିର ବିପରୀତକରଣ କିମ୍ବା ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ପତ୍ତିର ଅଧିକାର ହରାଇ ନଥାଏ,ଏବଂ ସେ ଜଣେ ସଚ୍ଚୋଟ କ୍ରେତା ହୋଇଥିବାରୁ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ବଜାୟ ରଖିପାରିବେ । ଏହି ନୀତି ମଧ୍ୟ ଏହି ଆଧାର ଉପରେ ଆଧାରିତ ଯେ ସେ ନିଷ୍ପାଦନ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିବା ଡିକ୍ରି କିମ୍ବା ଡିକ୍ରୀର ସଠିକତା ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ନୁହଁନ୍ତି । ଏହିପରି ସେ ମକଦ୍ଦମା ପାଇଁ ସେହି ନାମର ପକ୍ଷଠାରୁ ଭିନ୍ନ ।

ଜନକ ରାଜ ବନାମ ଗୁରୁଦିଆଳ ସିଂହ, [1967] 2 SCR 77 ଏବଂ ସର୍ଦ୍ଦାର ଗୋବିନ୍ଦରାଓ *ମହାଦିକ ବନାମ ଦେବୀ ସହାୟ, [1982] 2* SCR 186, ବିଚାରାର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ କରାଯାଇଛି ।

(3) ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲାରେ ପ୍ରକୃତ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି ଅଣସମ୍ପୃକ୍ତ ନିଲାମ କ୍ରେତା ନିଷ୍ପାଦନ ହେଉଥିବା ଡିକ୍ରି ବିଷୟରେ ବିଚାରାଧୀନ ମକଦ୍ଦମା ବିଷୟରେ ଜାଣିଥିଲେ କି? ଯଦି ଏହା ପ୍ରମାଣ ଦ୍ୱାରା ଦର୍ଶାଯାଏ ଯେ ସେ ସମ୍ପତ୍ତି କ୍ରୟ କରିବା ସମୟରେ ଡିକ୍ରି ବିରୁଦ୍ଧରେ ବିଚାରାଧୀନ ଆବେଦନ ବିଷୟରେ ଅବଗତ ଥିଲେ, ତେବେ ତାଙ୍କୁ ଜଣେ ସଚ୍ଚୋଟ କ୍ରେତା ଭାବରେ ଅଭିହିତ କରିବା ଅନୁଚିତ

ହେବ । ପ୍ରକୃତରେ, ସେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଜଣେ ଅନୁମାନିକ କ୍ରେତା ଏବଂ ଏହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସେ ଡିକ୍ରି ଧାରକ କ୍ରେତାଙ୍କଠାରୁ ଭଲ ସ୍ଥିତିରେ ନାହାନ୍ତି ।

ଛୋଟା ନାଗପୁର ବ୍ୟାଙ୍କିଙ୍ଗ ଆସୋସିଏସନ ବନାମ ସି. ଟି. ଏମ୍. ସ୍ମିଥ୍, [1943] ପାଟନା 325 ଏବଂ ଜାମନୋମଲ ଗୁରୁଦିନୋମଲ ବନାମ ଗୋପାଳଦାସ, AIR. 1924 Sind 101, ବିଚାରାର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ କରାଯାଇଛି ।

ଆର୍. ରାଘବଚାରୀ ବନାମ ଏମ୍. ଏ. ପେକ୍କିରି ମହମ୍ମଦ ରୋଥର, AIR 1917 Mad 250, ଏହାକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରିଥିଲେ ।

(4) ସେହିଭଳି, ନିଲାମ କ୍ରେତା ଯିଏ ଡିକ୍ରିଧାରୀଙ୍କ ନାମମାତ୍ର ଋଣଦାତା ଥିଲେ କିମ୍ବା ଯିଏ ସମ୍ପତ୍ତି କିଣିବା ପାଇଁ ଡିକ୍ରିଧାରୀଙ୍କ ସହ ଷଡଯନ୍ତ୍ର କରିଛନ୍ତି, ଯଦି ଡିକ୍ରି ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ବିପରୀତ ହୁଏ ତେବେ ସମ୍ପତ୍ତି ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ସୁରକ୍ଷିତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ।

(5) ଦେୱାନୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା ହେଉଛି ନ୍ୟାୟକୁ ସୁଗମ କରିବା ପାଇଁ ପରିକଳ୍ପିତ ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ବିଧିର ଏକ ସଂସ୍ଥା ଏବଂ ଏହାକୁ ଦଣ୍ଡ ଏବଂ ଶାସ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ଆଇନ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ଆଇନର ଏପରି ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯିବା ଉଚିତ ଯେ ଯେଉଁଠାରେ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ସମ୍ଭବ ନ୍ୟାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇପାରିବ ।

ରୋଡ଼ଗର୍ ବନାମ ଦି କମ୍ପ୍ଟୋଇର୍ ଡି ପ୍ୟାରିସ୍, [1869-71] LR 3 PC। 475 ରେ 465 ଏବଂ *ଏ. ଆର. ଆଣ୍ଟୁଲେ ବନାମ ଆର. ଏସ. ନାୟକ* 602 ବିଚାରାର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ କରାଯାଇଛି ।

(6) ନିଲାମ କ୍ରେତା ଜଣେ ସଚ୍ଚୋଟ କ୍ରେତା ନ ଥିଲେ ବୋଲି କହିବା ପାଇଁ ନଥିରେ ଥିବା ପ୍ରମାଣ ଯଥେଷ୍ଟ । ତେଣୁ ତାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ହୋଇଥିବା ନିଲାମ ବିକ୍ରୟ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ପ୍ରତ୍ୟାର୍ପଣ ପାଇବା ଉଚିତ । ଅନ୍ୟାୟ ଡିକ୍ରିରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇବାରେ ସଫଳ ହୋଇଥିବା ଡିକ୍ରିଋଣୀଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତି ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ଅଦାଲତ ତାଙ୍କୁ ସହାୟତା ଦେଇପାରିବେ ନାହିଁ ।

ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ଅଧିକାରିତା : ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 140/1990 ।

L.P.A. ସଂଖ୍ୟା 131/1987 ରେ ମାଡ୍ରାସ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ର 8.2.89 ର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଏ. କେ. ସେନ, ଏନ. ଡି. ବି. ରାଜୁ, କେ. ରାଜେଶ୍ୱରନ ଏବଂ ଏନ. ଗଣପତି ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ କେ. ଆର. ଚୌଧୁରୀ ଏବଂ ଭି. ବାଲଚନ୍ଦ୍ରନ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି କେ. ଜଗନ୍ନାଥ ଶେଟ୍ଟୀ, ବିଶେଷ ଅନୁମତି ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଛି ।

ଏହି ଅପିଲ ମାଡ୍ରାସ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକ ନିର୍ଣ୍ଣୟରୁ ଆସିଛି ଯାହା ନ୍ୟାୟିକ ବିକ୍ରୟକୁ ରଦ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଦାବି ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲା ।

ଅଦାଲତମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ ଅପିଲକୁ ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିବା ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଭାବରେ ସଂକ୍ଷେପ କରାଯାଇପାରେ ।

ଅରୁମୁଘମ୍-ଉତ୍ତରଦାତା-1, O.S. ସଂଖ୍ୟା 388/1968 ରେ, ସାଲେମର ଅଧୀନସ୍ଥ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଠାରୁ ଏକ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ପତ୍ର ଆଧାରରେ ଅର୍ଥ ଡିକ୍ରି ପ୍ରାପ୍ତ କରିଥିଲେ । ଆଇନସିଦ୍ଧରଣୀ ସେଥୁରାମଲିଙ୍ଗମ୍ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଅପିଲ କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ ଡିକ୍ରିକୁ ସ୍ଥଗିତ ରଖିପାରିନଥିଲେ । ସେ ଡିକ୍ରି ସମ୍ବନ୍ଧି ପରିମାଣ ପାଇଁ ଅମାନତ ଯୋଗାଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ, ଯାହା ରହିବା ପାଇଁ ଏକ ସର୍ତ୍ତ ଥିଲା । ଅପିଲ ବିଚାରଧୀନତା ସତ୍ତ୍ୱେ ଏହି ଡିକ୍ରିକୁ ନିଷ୍ପାଦନ କରାଯାଇଥିଲା । ଫେବୃଆରୀ 1973 ରେ, ତାଙ୍କର ଦୁଇଟି ସମ୍ପତ୍ତି; (i) ତିନୋଟି ଘର ଏବଂ (ii) 10.93 ଏକର ଜମି ଅଦାଲତ ବିକ୍ରୟକୁ ଅଣାଯାଇଥିଲା । ସେଗୁଡିକ କୁପ୍ପା ଗୌଣ୍ଡର, ଉତ୍ତରଦାତା 2 ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯଥାକ୍ରମେ 7550 ଟଙ୍କା ଏବଂ 15,050 ଟଙ୍କାରେ କିଣାଯାଇଥିଲା । ଅକ୍ଟୋବର 1975 ରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଗୁଣବତ୍ତା ଆଧାରରେ ଅପିଲକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ । ମକଦ୍ଦମାର ଆଧାର ଥିବା ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ପତ୍ରକୁ ଅବିଶ୍ୱାସ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା । ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟକୁ ବାତିଲ କରିଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ବାଦୀ ଅନୁପଯୁକ୍ତ ଥିଲେ । ଏହା ପରେ ଆଇନସିଦ୍ଧରଣୀ ବିକ୍ରୟକୁ ରଦ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଅଦାଲତକୁ ଯାଇଥିଲେ । ସେ ଅଭିଯୋଗ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନିୟମିତତା ଦ୍ୱାରା ବିକ୍ରୟ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇଥିଲା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପତ୍ତି ଜାଣିଶୁଣି କମ୍ ମୂଲ୍ୟରେ ବିକ୍ରି କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ବିକ୍ରୟ ଡିକ୍ରିଧାରୀ ଏବଂ ନିଲାମ କ୍ରେତାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଷଡଯନ୍ତ୍ରମୂଳକ ଥିଲା । ଦ୍ୱିତୀୟଟି ଥିଲା ପୂର୍ବର ସମ୍ବନ୍ଧି ଏବଂ କେବଳ ଏକ ନାମମାତ୍ର ଋଣଦାତା । ଏହା ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ଯୁକ୍ତି ଥିଲା ଯେ ଯେହେତୁ ଡିକ୍ରି ଓଲଟା ହୋଇଛି, ବିକ୍ରୟକୁ ରଦ୍ଦ କରାଯିବା ଉଚିତ

ଏବଂ ପୁନରୁଦ୍ଧାର ଡିକ୍ରି ଦିଆଯିବା ଉଚିତ । ସନ୍ତୋଷଜନକ ପ୍ରମାଣ ଅଭାବରୁ ଅଦାଲତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନିୟମିତତା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସମସ୍ତ ଯୁକ୍ତିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ । ଅଦାଲତ ଏହା ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଡିକ୍ରିର ପରବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ କାରଣ ନିଲାମ କ୍ରେତାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ବିକ୍ରୟ ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଛି ଯିଏ ମକଦ୍ଦମା ପାଇଁ ଅଣସମ୍ପୃକ୍ତ ଥିଲେ । ଆଇନସିଦ୍ଧରଣୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଅପିଲ କରିଥିଲେ ଏବଂ ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ବିଦ୍ୱାନ ଏକକ ବିଚାରପତିଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ସଫଳ ହୋଇଥିଲେ । ବିଦ୍ୱାନ ବିଚାରପତି ପ୍ରମାଣିତ କଲେ ଯେ (a) ବିକ୍ରୟଟି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନିୟମିତତା ଦ୍ୱାରା ନଷ୍ଟ ହୋଇଥିଲା ଯାହା ଫଳରେ ସମ୍ପତ୍ତିର ମୂଲ୍ୟ କମ ହୋଇଥିଲା; (b) ଡିକ୍ରି ଧାରକ ଏବଂ ନିଲାମ କ୍ରେତା ନିକଟ ସମ୍ପର୍କୀୟ ଏବଂ ବିକ୍ରୟଟି ଷଡଯନ୍ତ୍ରମୂଳକ ଭାବରେ ଜଣାପଡୁଛି; ଏବଂ (c) ଅଦାଲତ ବିକ୍ରୟ ପରେ ସେମାନେ ଦ୍ୱିତୀୟ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ 96,000 ଟଙ୍କାରେ ବିକ୍ରୟ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଚୁକ୍ତିନାମାରେ ପ୍ରବେଶ କରିଥିବା ପରି ମନେ ହେଉଥିଲା । ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ସହିତ ବିକ୍ରୟକୁ ବାତିଲ କରାଯାଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଅପିଲ ଉପରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଖଣ୍ଡପୀଠ ସେହି ସମସ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉପରେ ବିପରୀତ ମତ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ବିଦ୍ୱାନ ଏକକ ବିଚାରପତିଙ୍କ ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ବିପରୀତ କରିଛନ୍ତି ।

ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଅପିଲର ବିଚାରଧୀନତା ସମୟରେ ଆଇନସିଦ୍ଧରଣୀଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ଘଟିଥିଲା । ତାଙ୍କ ଆଇନସିଦ୍ଧ ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ଏବେ ଅପିଲ କରିଛନ୍ତି ।

ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଓକିଲ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଏ. କେ. ସେନ ଅନେକ ପ୍ରଶ୍ନ ଉତ୍ଥାପିତ କରିଥିଲେ । ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ପ୍ରଧାନ ପ୍ରସଙ୍ଗ, ତଥାପି, ଡିକ୍ରିର ପରବର୍ତ୍ତୀ ବିପରୀତ କିମ୍ବା ସଂଶୋଧନ ଉପରେ ନିଶ୍ଚିତ ବିକ୍ରୟକୁ ବାତିଲ କରିବା ପାଇଁ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ଅଧିକାରିତା ସହିତ ଜଡିତ । ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି ନିଲାମ କ୍ରେତାଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ଆଇନସିଦ୍ଧରଣୀଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସୁରକ୍ଷା ଦିଆଯିବା ଉଚିତ କି, ଯିଏ ତାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଡିକ୍ରିରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇବାରେ ସଫଳ ହୋଇଛନ୍ତି । ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଦୁଇଟି ନଜିର ଅଛି :(1) ଜନକ ରାଜ ବନାମ ଗୁରୁଦିଆଲ୍ ସିଂ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ, [1967] 2 SCR 77 ଏବଂ (ii) ସର୍ଦ୍ଦାର ଗୋବିନ୍ଦରାଓ ମହାଦିକ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ *ବନାମ ଦେବୀ ସହାୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ, [1982] 2* SCR 186 / *ଜନକ ରାଜ* ମାମଲାରେ, ଅପିଲକାରୀ ସେହି ମକଦ୍ଦମାର ଜଣେ ଅଣସମ୍ପୃକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ଏକ-ପକ୍ଷୀୟ ଅର୍ଥ ଡିକ୍ରି ଥିଲା । ଡିକ୍ରି *ନିଷ୍ପାଦନ କରିବାରେ,* ଆଇନସିଦ୍ଧରଣୀ ସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତି ବିକ୍ରୟକୁ ଅଣାଯାଇଥିଲା ଯେଉଁଥିରେ ଅପିଲକାରୀ ସର୍ବାଧିକ ନିବେଶକ ଥିଲେ । ଆଇନସିଦ୍ଧରଣୀ ଏକ ପକ୍ଷୀୟ ଡିକ୍ରିକୁ ରଦ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ

ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଏବଂ ବିକ୍ରୟକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଅଦାଲତ ଏହାକୁ ମଞ୍ଜୁରୀ ଦେଇଥିଲେ । ଏହା ପରେ ଆଇନସିଦ୍ଧରଣୀ ଏହି ଆଧାରରେ ବିକ୍ରିର ନିଶ୍ଚିତକରଣକୁ ବିରୋଧ କରିଥିଲେ ଯେ ନିଲାମ-କ୍ରେତା ଡିକ୍ରି-ଧାରକଙ୍କ ସହ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର ଏବଂ ମିଳିତରେ ଥିଲେ ଏବଂ ବିକ୍ରୟକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିବାକୁ ହକଦାର ନୁହଁନ୍ତି । କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ତଥାପି, ଆପତ୍ତିଟିକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରିଥିଲେ ଏବଂ ବିକ୍ରୟକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିଥିଲେ, ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ମିତ୍ତର, ସେହି ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ସହିତ ସହମତ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଇଥିଲେ (79 ରେ):

> " ଏହାର ପରିଣାମ ହେଉଛି ଯେ କ୍ରେତାଙ୍କ ସ୍ୱତ୍ୱ ବିକ୍ରୟ ତାରିଖ ସହ ଜଡ଼ିତ, ବିକ୍ରିର ନିଶ୍ଚିତକରଣ ସହିତ ନୁହେଁ । 1908ର ଦେୱାନୀ କାର୍ଯ୍ୟବ୍ୟଧ ସଂହିତାର ଆଦେଶ XXI କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ଏପରି କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ, ଯେଉଁଥିରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ, ଯଦି ଏହା ଜଣାପଡ଼େ ଯେ ଯେଉଁ ଡିକ୍ରି ଅଧୀନରେ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଡିକ୍ରି ଦିଆଯାଇଥିଲା, ତାହା ବିକ୍ରୟ ନିଶ୍ଚିତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇଯାଇଛି, ତେବେ ବିକ୍ରୟ ନିଶ୍ଚିତ କରାଯିବ ନାହିଁ । ଏହା କେବେ ସନ୍ଦେହ କରାଯାଉଥିବା ପରି ମନେ ହେଉନାହିଁ ଯେ ଥରେ ବିକ୍ରୟ ନିଶ୍ଚିତ ହେବା ପରେ ଆଇନସିଦ୍ଧରଣୀ ସମ୍ପତ୍ତି ଫେରସ୍ତ ପାଇବାକୁ ହକଦାର ନୁହଁନ୍ତି, ଯଦିଓ ସେ ତା 'ପରେ ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଡିକ୍ରି ବିପରୀତ କରିବାରେ ସଫଳ ହୁଅନ୍ତି । ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି, ବିକ୍ରୟ ନିଶ୍ଚିତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଡିକ୍ରୀର ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେବାବେଳେ ସମାନ ଫଳାଫଳ ଅନୁସରଣ ଉଚିତ କି ?
>
> ଦୁଇଟି ମାମଲା ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ କରିବାର କୌଣସି ବୈଧ କାରଣ ଥିବା ପରି ମନେହୁଏ ନାହିଁ । ଡିକ୍ରି ନିଷ୍ପାଦନ କରିବାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ବିକ୍ରୟ ଆଧାରରେ ପ୍ରତିବାଦୀ-ଆଇନସିଦ୍ଧରଣୀଙ୍କ ପାଇଁ ତାଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତି ହରାଇବା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ କଷ୍ଟକର, ଯାହା "ଶେଷରେ ସମର୍ଥନ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ତେବେ ଯଦି ଥରେ, ଏହା ମନେ କରାଯାଏ ଯେ ବିକ୍ରୟ ନିଶ୍ଚିତ ହେବା ପରେ ସେ ଅଭିଯୋଗ କରିପାରିବେ ନାହିଁ, ତାଙ୍କୁ ଏପରି କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେବାର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ ବୋଲି ମନେହୁଏ କାରଣ ଏପରି ନିଶ୍ଚିତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଡିକ୍ରି ବିପରୀତ ହୋଇଯାଇଥିଲା । 1908ର ଦେୱାନୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତାରେ ବିସ୍ତୃତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯାହା ଡିକ୍ରି ନିଷ୍ପାଦନ ସମୟରେ ସମ୍ପତ୍ତି ବିକ୍ରୟ ମାମଲାରେ ଅନୁସରଣ କରିବାକୁ ପଡିବ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଏ ଯେ ଏହିପରି ବିକ୍ରୟ କିପରି ଏବଂ କେଉଁ ଉପାୟରେ ବାତିଲ କରାଯାଇପାରେ । ସାଧାରଣତଃ, ଯଦି ବିକ୍ରୟକୁ ବାତିଲ କରିବା ପାଇଁ

କୌଣସି ଆବେଦନର କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆଦେଶ XXI ର ନିୟମ 89 ରୁ 91 ଅନୁଯାୟୀ କରାଯାଏ ନାହିଁ କିମ୍ବା ଯେତେବେଳେ ଏହି ନିୟମଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସିଟି ଅଧୀନରେ କୌଣସି ଆବେଦନ କରାଯାଏ ଏବଂ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଏ ନାହିଁ, ବିକ୍ରୟକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ନ୍ୟାୟାଳୟର କୌଣସି ବିକଳ୍ପ ନାହିଁ ଏବଂ ବିକ୍ରୟକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଯଦି ଏହା ବିଧାନମଣ୍ଡଳର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା ଯେ ଡିକ୍ରି ଅସ୍ତିତ୍ୱ ସମାପ୍ତ ହୋଇଯାଇଥିବାରୁ ବିକ୍ରୟକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରାଯିବ ନାହିଁ, ତେବେ ଆମେ ସେହି ପ୍ରଭାବ ପାଇଁ ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆଶା କରିବା ଉଚିତ୍ ଥିଲା ଯାହା ଆଦେଶ XXI କିମ୍ବା 1908 ର ଦେୱାନୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତାର ଭାଗ II ରେ ଅଛି ଯେଉଁଥିରେ ଧାରା 36 ରୁ 74 (ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ) " ।

ଶେଷରେ, ବିଦ୍ୱାନ ବିଚାରପତି ଏହି ରାୟକୁ ଏହିପରି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କଲେ (86 ରେ):

"ବିଧାନମଣ୍ଡଳର ନୀତି ଏପରି ଦେଖାଯାଏ ଯେ ଯଦି କୌଣସି ଅଣସମ୍ପୃକ୍ତ ନିଲାମ-କ୍ରେତାଙ୍କୁ ମକଦ୍ଦମାର ଭାଗ୍ୟର ପରିବର୍ତ୍ତନରୁ ସୁରକ୍ଷା ଦିଆଯାଇନଥାଏ, ତେବେ ନିଷ୍ପାଦନରେ ବିକ୍ରୟ ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ ଆକର୍ଷିତ କରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ଏହା ଋଣଗ୍ରହୀତା ଏବଂ ଋଣଦାତାଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥ ପାଇଁ ସମାନ ଭାବରେ କ୍ଷତିକାରକ ହେବ ବିକ୍ରୟକୁ କେବଳ ଆପତ୍ତି କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଏ କାରଣ ଡିକ୍ରି ଶେଷରେ ବାତିଲ ରଖାଯାଇଥିଲା କିମ୍ବା ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଥିଲା । 1908 ର ଦେୱାନୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା ଆଇନସିଦ୍ଧରଣୀଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥାଏ, ଯିଏ ଅନୁଭବ କରନ୍ତି ଯେ ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଡିକ୍ରି ପାରିତ ହେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।

ସର୍ଦ୍ଦାର ଗୋବିନ୍ଦରାଓ ମହାଦିକ ମାମଲାରେ, ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଡି. ଏ. ଦେଶାଇ, ଜନକ ରାଜ ମାମଲାରେ ଏହି ନୀତି ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରି କହିଛନ୍ତି (224ରେ):

"ସାଧାରଣତଃ, ଯଦି ନିଲାମୀ କ୍ରେତା ଜଣେ ବାହାର ଲୋକ କିମ୍ବା ଜଣେ ଅଣସମ୍ପୃକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଏବଂ ଯଦି ଡିକ୍ରିର ନିଷ୍ପାଦନ ସ୍ଥଗିତ ନଥାଏ ଯାହା ସେ ଉପଯୁକ୍ତ ତଦନ୍ତ ଦ୍ୱାରା ନିଜକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିପାରନ୍ତି, ତେବେ ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିଲାମ ବିକ୍ରୟ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିବା ଡିକ୍ରିକୁ ବାତିଲ କରାଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଅଦାଲତ ନିଲାମ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ନିଶ୍ଚିତ ଏବଂ ଫଳସ୍ୱରୂପ ବିକ୍ରୟ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଜାରି କରାଯାଇ ତାଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବ । ଏହା ଏହି ଭିତ୍ତିରେ ଆଗକୁ ବଢ଼ିଥାଏ

ଯେ ଅପରିଚିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ସମାନତା ସୁରକ୍ଷିତ ରହିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଅପିଲର ବିଚାରାଧୀନ ସମୟରେ ଡିକ୍ରିରଣୀଙ୍କ ଡିକ୍ରିର ନିଷ୍ପାଦନରେ ସ୍ଥଗିତାଦେଶ ନ ପାଇବା ଯୋଗୁଁ ବେଳେବେଳେ ପରିସ୍ଥିତି ଉପୁଜିଥାଏ ।

ବିଦ୍ୱାନ ବିଚାରପତି ଆହୁରି କହିଛନ୍ତି :

> " କିନ୍ତୁ ଯଦି ନିଲାମ-କ୍ରେତା ନିଜେ ଡିକ୍ରିଧାରୀ ହୁଅନ୍ତି ତେବେ କ "ଣ ହେବ? ଆମ ମତରେ, ପରିସ୍ଥିତି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ବଦଳିବ ଏବଂ ଏହି ଡିକ୍ରି ଧାରକ-ନିଲାମୀ କ୍ରେତା କୌଣସି ସୁରକ୍ଷା ପାଇବାକୁ ହକଦାର ହେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଯାହା ହେଉନା କାହିଁକି, ଯେତେବେଳେ ସେ ନିଷ୍ପାଦନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ସେ ଜାଣନ୍ତି ଯେ ମୂଳ ଡିକ୍ରି ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକ ଅପିଲ ବିଚାରାଧୀନ ରହିଛି । ସେ ଏହି ସତ୍ୟ ବିଷୟରେ ଅବଗତ ଅଛନ୍ତି ଯେ ଫଳସ୍ୱରୂପ ପରିସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି ହୋଇପାରେ ଯେଉଁଠାରେ ଅପିଲକୁ ମଞ୍ଜୁରୀ ଦିଆଯାଇପାରେ ଏବଂ ସେ ନିଷ୍ପାଦନ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିବା ଡିକ୍ରୀକୁ ବାତିଲ କରାଯାଇପାରେ । ସେ ଏକ ଅର୍ଥ ଡିକ୍ରିରେ ଜଣେ ଆଇନସିଦ୍ଧରଣୀଙ୍କ ଆର୍ଥିକ ଅକ୍ଷମତାର ସୁଯୋଗ ନେଇ ଡିକ୍ରି ନିଷ୍ପାଦନ କରି ଗତି ଜୋରଦାର କରିପାରିବେ ନାହିଁ ଏବଂ ଯୁଦ୍ଧ ଜିତିଥିବା ଏବଂ ବାଜି ହାରିଥିବା ଆଇନସିଦ୍ଧରଣୀ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅସୁବିଧା ପାଇଁ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଅପରିବର୍ତ୍ତନୀୟ କରିଦେଇଛନ୍ତି । ତେଣୁ, ଯେଉଁଠାରେ ନିଲାମୀ କ୍ରେତା ଅନ୍ୟ କେହି ନୁହଁନ୍ତି, ବରଂ ସେହି ଡିକ୍ରିଧାରକ ଯିଏ ନିଲାମରେ କୌଣସି ନିଲାମ ଡକାଳି ନଥିବା ଦର୍ଶାଇ, ଏକ ନାମମାତ୍ର ରାଶି ପାଇଁ ସମ୍ପତ୍ତି କ୍ରୟ କରନ୍ତି, ଅର୍ଥାତ୍, ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ 500 ଟଙ୍କା ପାଇଁ ଏକ ଅନ୍ତିମ ଡିକ୍ରି ପାଇଁ, ମୋତିଲାଲ 300 ଟଙ୍କାରେ ସମ୍ପତ୍ତି କିଣିଲେ , ଏହା ଏକ ଭୟଙ୍କର ପରିସ୍ଥିତି, ଏବଂ ତଥାପି ଏକ କୌଶଳ ଦ୍ୱାରା ସେ ନିଜକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି । ଏପରି ନିଲାମୀ କ୍ରେତା ଯିଏ ଜଣେ ଅପରିଚିତ ବ୍ୟକ୍ତି ନୁହଁନ୍ତି ଏବଂ ଯିଏ ଡିକ୍ରିଦାର ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କେହି ନୁହଁନ୍ତି, ଅଦାଲତ ଏହାର ସହାୟତା ଦେବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।

ଜନକ ରାଜ ମାମଲାରେ, ଜଣେ ଅପରିଚିତ ନିଲାମୀ କ୍ରେତାଙ୍କୁ ମକଦ୍ଦମାର ସ୍ଥିତି ପରିବର୍ତ୍ତନରୁ ସୁରକ୍ଷା ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଏସ୍. ଜି. ମହାଦିକ ମାମଲାରେ ଏଭଳି ସୁରକ୍ଷା ନିଲାମୀ କ୍ରେତାଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇନଥିଲା, ଯିଏ ନିଜେ ଡିକ୍ରିଧାରୀ ଥିଲେ । ଏହାର କାରଣ ଜଣାପଡୁଛି ଯେ ଡିକ୍ରିଧାରୀ ମକଦ୍ଦମା ପାଇଁ ଅଣସମ୍ପୃକ୍ତ ନୁହଁନ୍ତି । ପ୍ରକୃତରେ, ସେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିବା ଡିକ୍ରି ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅପିଲରେ ସେ ସେହି ନାମର ପକ୍ଷ ହୋଇଥିବାରୁ ସେ ନୁହଁନ୍ତି । ସେ ଏହି ସତ୍ୟ

ବିଷୟରେ ଅବଗତ ଅଛନ୍ତି ଯେ ଆର୍ଥିକ ଅସୁବିଧା ହେତୁ ଆଇନସିଦ୍ଧରଣୀ ଡିକ୍ରି ସ୍ଥଗିତ ରଖିବାରେ ଅସମର୍ଥ ହୋଇଥିଲେ । ତେବେ ସେ ଆରମ୍ଭ କରିଥିବା ମକଦ୍ଦମାର ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଫଳାଫଳକୁ ଅପେକ୍ଷା କରନ୍ତି ନାହିଁ । ସେ ଡିକ୍ରିରଣୀଙ୍କ ଅସହାୟ ପରିସ୍ଥିତିର ଫାଇଦା ଉଠାନ୍ତି ଏବଂ ଡିକ୍ରିର ନିଷ୍ପାଦନକୁ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରନ୍ତି । ତେଣୁ, ଯଦି ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଏହି ଡିକ୍ରି ବିପରୀତ ହୁଏ, ତେବେ କ୍ରୟ କରାଯାଇଥିବା ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ତାଙ୍କୁ ନିଜର ସହାୟତା ଦେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।

ଏହିପରି ଡିକ୍ରିଧାରକ ଯିଏ ନିଜ ଡିକ୍ରି ନିଷ୍ପାଦନ କରିବା ସମୟରେ ସମ୍ପତ୍ତି କ୍ରୟ କରନ୍ତି ଯାହା ପରେ ସଂଶୋଧିତ କିମ୍ବା ବିପରୀତ ହୋଇଥାଏ, ଏବଂ ଏକ ନିଲାମ କ୍ରେତା ଯିଏ ଡିକ୍ରୀରେ ପକ୍ଷ ନୁହଁନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ପାର୍ଥକ୍ୟ ବଜାୟ ରହିଥାଏ । ଯେଉଁଠାରେ କ୍ରେତା ଡିକ୍ରିଧାରକ, ସେ କ୍ଷତିପୂରଣ ମାଧ୍ୟମରେ ଆଇନସିଦ୍ଧ ଋଣୀଙ୍କୁ ସମ୍ପତ୍ତି କ୍ଷତିପୂରଣ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ, କିନ୍ତୁ ଜଣେ ଅପରିଚିତ ନିଲାମ କ୍ରେତା ନୁହେଁ । ପରବର୍ତ୍ତୀଟି ପ୍ରଭାବିତ ହୁଏ ନାହିଁ ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଡିକ୍ରିର ବିପରୀତ କିମ୍ବା ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ପତ୍ତିର ଅଧିକାର ହରାଇବ ନାହିଁ । ଅଦାଲତମାନେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଛନ୍ତି ଯେ ସେ ଜଣେ ସଚ୍ଚୋଟ କ୍ରେତା ହୋଇଥିବାରୁ ସେ ଏହି ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ବଜାୟ ରଖିପାରିବେ । ଏହି ନୀତି ମଧ୍ୟ ଏହି ଆଧାରରେ ପର୍ଯ୍ୟବେସିତ ଯେ ସେ ନିଷ୍ପାଦନ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିବା ରାୟ କିମ୍ବା ଡିକ୍ରିର ସଠିକତା ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ନୁହଁନ୍ତି । ତେଣୁ ସେ ମାମଲା ପାଇଁ ସେହି ନାମର ପକ୍ଷଠାରୁ ଭିନ୍ନ ।

ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବ ଉପରେ କୌଣସି ବିବାଦ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ଏହା ପ୍ରକୃତରେ ଏକ ନିରପେକ୍ଷ ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ବର୍ଗୀକରଣ ଉପରେ ଆଧାରିତ । ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ କ୍ରେତା ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ ହସ୍ତାନ୍ତର କିମ୍ବା ନ୍ୟାୟିକ ବିକ୍ରୟରେ କିମ୍ବା ଏକ ଡିକ୍ରି କିମ୍ବା ଆଦେଶ ନିଷ୍ପାଦନରେ ଦଣ୍ଡିତ ହେବେ ନାହିଁ । ମକଦ୍ଦମା ବିଷୟରେ ଅଜ୍ଞ ହୋଇ କିଣାଯାଇଥିବା ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ସୁରକ୍ଷା ଦିଆଯିବା ଉଚିତ୍ । ବିଶେଷ କରି ନ୍ୟାୟିକ ବିକ୍ରୟରୁ ସେମାନଙ୍କର ସମସ୍ତ ଶୁଦ୍ଧତା ଛଡ଼ାଯିବ ନାହିଁ । ଏହା ଆଇନଗତ ଏବଂ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ବିଚାର ଉପରେ ଆଧାରିତ ଏକ ଉତ୍ତମ ନିୟମ । କିନ୍ତୁ ଡିକ୍ରି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଚାରାଧୀନ ମକଦ୍ଦମା ବିଷୟରେ ଜାଣିଥିବା ଜଣେ କ୍ରେତାଙ୍କୁ ଏପରି ସୁରକ୍ଷା କାହିଁକି ବିସ୍ତାର କରାଯିବା ଉଚିତ ତାହା ତର୍ଜମା କରିବା କଷ୍ଟକର । ଯଦି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଡିକ୍ରିଧାରକ ଏବଂ ଆଇନସିଦ୍ଧରଣୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିବାଦ ବିଷୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବଗତ ହୋଇ ସମ୍ପତ୍ତି କିଣିବାକୁ ଉଦ୍ୟମ କରନ୍ତି, ତେବେ ତାଙ୍କୁ ଜଣେ ସଚ୍ଚୋଟ କ୍ରେତା ଭାବରେ ବିବେଚନା କରିବା କଷ୍ଟକର । ତେଣୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲାରେ ପ୍ରକୃତ ପ୍ରଶ୍ନ

ହେଉଛି, ଅପରିଚିତ ନିଲାମୀ କ୍ରେତା ନିଷ୍ପାଦନ ହେଉଥିବା ଡିକ୍ରି ବିଷୟରେ ବିଚାରାଧୀନ ମକଦ୍ଦମା ବିଷୟରେ ଜାଣିଥିଲେ କି ? *ଯଦି ପ୍ରମାଣ* ସୂଚାଇ ଦିଏ ଯେ ତାଙ୍କର ଏପରି କୌଣସି ଜ୍ଞାନ ନଥିଲା, ତେବେ ସେ ଜଣେ ପ୍ରକୃତ କ୍ରେତା ଭାବରେ କ୍ରୟ କରାଯାଇଥିବା ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ବଜାୟ ରଖିବାକୁ ହକଦାର ହେବେ ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଡିକ୍ରିର ବିପରୀତ ହେବା ଦ୍ୱାରା ସମ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ତାଙ୍କର ଅଧିକାର ଅପ୍ରଭାବିତ ଥାଏ । ଅଦାଲତ ଯେକୌଣସି ପ୍ରକାରେ ତାଙ୍କ କ୍ରୟକୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବା ଉଚିତ୍ । କିନ୍ତୁ ଯଦି ଏହା ପ୍ରମାଣ ଦ୍ୱାରା ଦର୍ଶାଯାଏ ଯେ ସେ ସମ୍ପତ୍ତି କ୍ରୟ କରିବା ସମୟରେ ଡିକ୍ରି ବିରୁଦ୍ଧରେ ବିଚାରାଧୀନ ଅପିଲ ବିଷୟରେ ଅବଗତ ଥିଲେ, ତେବେ ତାଙ୍କୁ ଜଣେ ସଚ୍ଚୋଟ କ୍ରେତା ଭାବରେ ଅଭିହିତ କରିବା ଅନୁଚିତ ହେବ । ଏପରି ଏକ ମାମଲାରେ ଅଦାଲତ ଏହା ମଧ୍ୟ ଅନୁମାନ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ଯେ ତାଙ୍କୁ କ୍ଷତିପୂରଣରୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେଇଥିବାରୁ ସେ ଜଣେ ସଚ୍ଚୋଟ କିମ୍ବା ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ କ୍ରେତା ଥିଲେ । ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିର ବିପରୀତରେ କୌଣସି ଅନୁମାନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ *ଏବଂ ଏପରି* କୌଣସି ଅନୁମାନ ଭୁଲ ଏବଂ ଅନାବଶ୍ୟକ ହେବ ।

ଛୋଟ ନାଗପୁର ବ୍ୟାଙ୍କିଙ୍ଗ ଆସୋସିଏସନ *ବନାମ ସି. ଟି. ଏମ୍. ସ୍ମିଥ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ, [1943] ପାଟନା* 325 ମାମଲାରେ ପାଟନା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମାନ ମତ ବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ । ପ୍ରଧାନ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଫଜଲ ଅଲ୍ଲୀ, ଯେହେତୁ ସେ ସେତେବେଳେ ଥିଲେ, କହିଥିଲେ (327 ରେ) ଯେ ଯେଉଁଠାରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଏବଂ ଦୃଢ ପ୍ରମାଣ ଅଛି ଯେ ଜଣେ ଅପରିଚିତ କ୍ରେତା ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କିଣାଯାଇଥିବା ସମ୍ପତ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିବାଦର ଗୁଣବତ୍ତା ବିଷୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବଗତ ଥିଲେ ଏବଂ ଏହା ମଧ୍ୟ ଜାଣିଥିଲେ ଯେ ଡିକ୍ରୀର ବୈଧତା ଆପତ୍ତିଜନକ ଥିଲା, ସେ ଜଣେ ସଚ୍ଚୋଟ କ୍ରେତା ବୋଲି ଅନୁମାନ କରିବାର କୌଣସି ସ୍ଥାନ ନାହିଁ । ଜାମନୋମଲ ଗୁରୁଦିନୋମଲ ବନାମ ଗୋପାଳଦାସ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ, AIR 1924 Sind 101 ମାମଲାରେ Sind ନ୍ୟାୟିକ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ଅଦାଲତଙ୍କ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରେ ଯେଉଁଠାରେ ସମାନ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

ଆର୍. ରାଘବଚାରୀ ବନାମ ମହମ୍ମଦ ରୋଥର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, AIR 1917 Mad 250 ମାମଲାରେ ମାଡ୍ରାସ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କିନ୍ତୁ ଏକ ବିପରୀତ ମତ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ଏହି ଡିକ୍ରିରେ ପକ୍ଷ ନ ଥିବା ଜଣେ ସଚ୍ଚୋଟ କ୍ରେତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଧାରା 144 CPC ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦାବି କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହା ମଧ୍ୟ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଅପିଲେଟ ଅଦାଲତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଡିକ୍ରୀର ପରିବର୍ତ୍ତନ କିମ୍ବା ଅପିଲର ବିଚାରଧୀନତା

ବିଷୟରେ କ୍ରେତାଙ୍କ ଜ୍ଞାନ ସେହି ନିୟମର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ଉପରେ କୌଣସି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଭାବ ପକାଏ ନାହିଁ ।

ତେବେ ଏହି ଯୁକ୍ତିକୁ ଆମେ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବୁ ନାହିଁ । ଆମ ମତରେ, ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ଡିକ୍ରି ବିରୁଦ୍ଧରେ ବିଚାରାଧୀନ ଅପିଲ ବିଷୟରେ ଜାଣି ଅଦାଲତ ନିଲାମରେ ସମ୍ପତ୍ତି କ୍ରୟ କରନ୍ତି, ସେ କ୍ଷତିପୂରଣକୁ ପ୍ରତିରୋଧ କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ବିଚାରାଧୀନ ମକଦ୍ଦମା ବିଷୟରେ ତାଙ୍କର ଜ୍ଞାନ ଏହି ମାମଲାରେ ସମସ୍ତ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଆଣିବ । ସେ ଏହି ମକଦ୍ଦମା ପାଇଁ ଜଣେ ଅପରିଚିତ ବ୍ୟକ୍ତି ହୋଇପାରନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ସମ୍ପତ୍ତି କିଣିବାରେ ସେ ସୁଚିନ୍ତିତ ବିପଦ ଉଠାଇଛନ୍ତି ବୋଲି ମନେ କରାଯିବା ଉଚିତ । ବାସ୍ତବରେ, ସେ ସ୍ପଷ୍ଟତଃ ଜଣେ ଅନୁମାନିକ କ୍ରେତା ଏବଂ ସେହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସେ ଡିକ୍ରିଧାରକ କ୍ରେତାଙ୍କ ଠାରୁ କୌଣସି ଭଲ ସ୍ଥିତିରେ ନାହାଁନ୍ତି । ତେଣୁ ତାଙ୍କୁ କ୍ଷତିପୂରଣରୁ ରକ୍ଷା କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଅନ୍ୟାୟ ବୋଲି ମନେହୁଏ । ସେହିଭଳି ନିଲାମ କ୍ରେତା ଯିଏ ଡିକ୍ରିଧାରକଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ନାମମାତ୍ର ଋଣଦାତା ଥିଲେ କିମ୍ବା ଯିଏ ସମ୍ପତ୍ତି କିଣିବା ପାଇଁ ଡିକ୍ରିଧାରକଙ୍କ ସହ ଚକ୍ରାନ୍ତ କରିଛନ୍ତି, ଯଦି ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଡିକ୍ରି ବିପରୀତ ହୁଏ ତେବେ ସମ୍ପତ୍ତି ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଦେଇପାରିବେ ନାହିଁ ।

ଆମେ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାହା ଆଲୋଚନା କରିଛୁ, ତା 'ଠାରୁ ଆଉ ଏକ ଦିଗ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ଲର୍ଡ କେୟାର୍ନ୍ସଙ୍କ ଦ୍ୱାରା *ରଞ୍ଜର୍ ବନାମ ଦି କମ୍ପ୍ଟୋଇର୍ ଡି 'ଏସ୍କମ୍ପ୍ଟେ ଡେ ପ୍ୟାରିସ୍, [1869-71] LR 3 PC. 465 ରେ* 475 ରେ ଏହା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଥିଲା :

> " ...... ସମସ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟର ପ୍ରଥମ ଏବଂ ସର୍ବୋଚ୍ଚ କର୍ତ୍ତବ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ହେଉଛି ଧ୍ୟାନ ରଖିବା ଯେ ନ୍ୟାୟାଳୟର କାର୍ଯ୍ୟ କୌଣସି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଏ ନାହିଁ, ଏବଂ ଯେତେବେଳେ "ନ୍ୟାୟାଳୟର କାର୍ଯ୍ୟବିଧି" ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ, ଏହାର ଅର୍ଥ କେବଳ ପ୍ରାଥମିକ ନ୍ୟାୟାଳୟର କାର୍ଯ୍ୟ କିମ୍ବା କୌଣସି ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ଅପିଲ ନ୍ୟାୟାଳୟର କାର୍ଯ୍ୟ ନୁହେଁ, ବରଂ ସର୍ବନିମ୍ନ ନ୍ୟାୟାଳୟରୁ ସମଗ୍ର ନ୍ୟାୟାଳୟର ଅଧିନିୟମ, ଯାହା ମାମଲା ଉପରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଧିକାରିତା ଗ୍ରହଣ କରେ ଯାହା ଶେଷରେ ମାମଲାର ସମାଧାନ କରେ । ଯଦି ମୁଁ ଏହି ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ବ୍ୟବହାର କରେ, ତେବେ ଏହା ସେହି ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଗୁଡ଼ିକର ମିଳିତ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଯେ ସମଗ୍ର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସମୟରେ ଅଦାଲତର କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ଅଦାଲତରେ ମକଦ୍ଦମାକାରୀଙ୍କୁ କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଇବ ନାହିଁ ।

ଏହା ମଧ୍ୟ ଦେୱାନୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତାର ଧାରା 144ର ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ନୀତି । ପ୍ରିଭି କାଉନସିଲ୍ ଦ୍ୱାରା "ସେହି ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଗୁଡ଼ିକର ସମାହାର ଭାବରେ" ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରିବା ସମସ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଯେ ସମଗ୍ର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସମୟରେ ନ୍ୟାୟାଳୟର କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ମକଦ୍ଦମାକାରୀଙ୍କୁ କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଏ ନାହିଁ । ଉପରୋକ୍ତ ଅନୁଚ୍ଛେଦଟି *ଏ. ଆର୍. ଅନ୍ତୁଲେ ବନାମ ଆର୍. ଏସ୍. ନାୟକ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* [1988] 2 SCC 602 at 672 ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ସଂଖ୍ୟାଧିକ ରାୟରେ ଉଦ୍ଧୃତ ହୋଇଥିଲା । ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ମୁଖାର୍ଜୀ, ଲର୍ଡ କେୟର୍ନ୍ସଙ୍କ ଉକ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ପରେ କହିଥିଲେ (672 ରେ):

> " ନ୍ୟାୟାଳୟର ଭୁଲ ଯୋଗୁଁ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ପୀଡ଼ିତ ହେବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ଏକ ଭୁଲ ବୈଷୟିକ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଅନିୟମିତତା ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଭୋଗିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ନିୟମ କିମ୍ବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ନ୍ୟାୟର ସହାୟକ, ନ୍ୟାୟର ରକ୍ଷକ ନୁହେଁ । ନ୍ୟାୟ ଅଧିକାରରୁ ଆମେ ତାଙ୍କୁ ନ୍ୟାୟ ଦେବା ଉଚିତ୍ । ଯଦି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସହ ନ୍ୟାୟ ପ୍ରଶାସନର ମାନବ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନ୍ୟାୟ ହୋଇଛି, ତେବେ ଭୁଲର ପ୍ରତିକାର କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ।"

ଏହା ମନେ ରଖିବା ଉଚିତ ଯେ ଦେୱାନୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା ହେଉଛି ନ୍ୟାୟକୁ ସୁଗମ କରିବା ପାଇଁ ପରିକଳ୍ପନା ହୋଇଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ବିଧିର ଏକ ସଂସ୍ଥା ଏବଂ ଏହାକୁ ଦଣ୍ଡ ଏବଂ ଶାସ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ଆଇନ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ଆଇନର ଏପରି ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯିବା ଉଚିତ ଯେ ଯେଉଁଠାରେ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ସମ୍ଭବ ନ୍ୟାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇପାରିବ । ଆମ ମତରେ, ଡିକ୍ରି ବିରୁଦ୍ଧରେ ବିଚାରାଧୀନ ଅପିଲ ବିଷୟରେ ଅବଗତ ଥାଇ ମଧ୍ୟ ଅଦାଲତ ନିଲାମରେ ସମ୍ପତ୍ତି କିଣିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କଠାରୁ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦାବି କରିବା ଅଯୌକ୍ତିକ ନୁହେଁ ।

ଆମେ ମାମଲାର ପ୍ରମାଣକୁ ଯତ୍ନର ସହ ବିଚାର କରିଛୁ । ଏହି ମାମଲାରେ ବିଚାର କରାଯାଇଥିବା ଆଇନସିଦ୍ଧରଣୀ କହିଛନ୍ତି ଯେ ନିଲାମ କ୍ରେତା ଡିକ୍ରିଧାରୀଙ୍କର ଜଣେ ସମ୍ବନ୍ଧି । ଡିକ୍ରିଧାରୀଙ୍କ ଝିଅକୁ ନିଲାମ କ୍ରେତାଙ୍କ ପୁଅ ସହିତ ବିବାହରେ ଦିଆଯାଇଛି । ସେହି ପ୍ରମାଣ ଏବେବି ଆପତ୍ତିଶୂନ୍ୟ ରହିଛି । ପ୍ରମାଣ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ସୂଚିତ କରେ ଯେ କ୍ରୟ ପରେ ଉଭୟ ତୃତୀୟ ପକ୍ଷ ସହିତ ସମ୍ପତ୍ତିର ଦ୍ୱିତୀୟ ବସ୍ତୁର ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ Rs.96,000 ପାଇଁ ଏକ ଚୁକ୍ତି କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ସେହି ଚୁକ୍ତି ଆଧାରରେ ଏକ ମାମଲା ବିଚାରାଧୀନ ଥିବା ପରି ମନେହୁଏ । ପ୍ରମାଣ ଏହା ମଧ୍ୟ ପ୍ରକାଶ

କରେ ଯେ ନିଲାମ କ୍ରେତାଙ୍କ ପାଖରେ ସମ୍ପତ୍ତି କିଣିବା ପାଇଁ ନିଜର କୌଣସି ଟଙ୍କା ନଥିଲା । ନିଲାମ କ୍ରେତା ଜଣେ ସଚ୍ଚୋଟ କ୍ରେତା ନ ଥିଲେ ବୋଲି କହିବା ପାଇଁ ଏହି ପରିସ୍ଥିତି ଯଥେଷ୍ଟ । ତେଣୁ ତାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ହୋଇଥିବା ନିଲାମ ବିକ୍ରୟ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ବାତିଲ ହେବା ଉଚିତ । ଅନ୍ୟାୟ ଡିକ୍ରିରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇବାରେ ସଫଳ ହୋଇଥିବା ଆଇନସିଦ୍ଧରଣୀଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତି ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ଅଦାଲତ ତାଙ୍କୁ ସହାୟତା ଦେଇପାରିବେ ନାହିଁ ।

ଫଳସ୍ୱରୂପ ଅପିଲକୁ ମଞ୍ଜୁରୀ ଦିଆଯାଏ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଖଣ୍ଡପୀଠର ରାୟକୁ ଓଲଟା କରାଯାଏ ଏବଂ ବିଦ୍ୱାନ ଏକକ ରାୟପତିଙ୍କ ରାୟକୁ ପୁନରୁଦ୍ଧାର କରାଯାଏ । ଅପିଲକାରୀମାନେ, ତଥାପି, ନିଲାମ କ୍ରେତାଙ୍କୁ ଏହି ଅପିଲର ମୂଲ୍ୟ ଦେବାକୁ ପଡିବ ଯାହାର ପରିମାଣ ଆମେ 5,000 ଟଙ୍କା ବୋଲି ଆକଳନ କରିଛୁ ।

ଆର୍. ଏସ୍. ଏସ୍.

ଅପିଲକୁ ମଞ୍ଜୁରୀ ଦିଆଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :

କ୍ରିଷ୍ଣା ଦାଶ

ଅନୁବାଦିକା,

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।